

ЗАКОН ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Обн. ДВ. бр.56 от 19 Май 1998г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.58 от 27 Юни 2008г.

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани със социалното подпомагане на гражданите в Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Законът има за цел:

1. подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности;

2. укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации;

3. подпомагане на социалната реинтеграция на лицата, които получават социални помощи;

4. подпомагане на трудовата заетост на безработните лица, които отговарят на изискванията за получаването на месечни социални помощи;

5. насърчаване на предприемачеството в социалната сфера чрез предоставяне на социални услуги от физически и юридически лица.

(3) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалното подпомагане се изразява в предоставяне на помощи и услуги.

(4) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалното подпомагане се основава на социална работа, като се прилага индивидуален подход и оценка на конкретните потребности на лицата и семействата.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалното подпомагане се извършва по начин, който да запазва човешкото достойнство на гражданите.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Българските граждани, чужденците с разрешение за постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут и чужденците, ползващи се от временна закрила, са длъжни да полагат грижи за задоволяване на своите жизнени потребности.

(2) Социалното подпомагане се изразява в предоставяне на помощи в пари и/или в натура и оказване на услуги за задоволяване на основни жизнени потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях имущество.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Право на социално подпомагане имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които

поради здравни, възrastови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество или с помощта на задължените по закон да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) От правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

(5) Получаването на месечни социални помощи се обвързва с полагането на обществено-полезен труд, освен в случаите на майчинство или когато възрастта и/или здравословното състояние на лицето не позволяват това.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) При осъществяване на социалното подпомагане не се допускат пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност, гражданство, политически или други убеждения, религия или вяра, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение или произход, членуване в синдикални и други обществени организации и движения.

Глава втора. ОРГАНИ ПО СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министерският съвет определя държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Държавната политика в областта на социалното подпомагане се осъществява в сътрудничество с областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в тази област.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) За осъществяване на сътрудничеството по ал. 3 се създава Съвет за социално подпомагане, който е обществен консултативен орган към министъра на труда и социалната политика. В него участват представители на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Националното сдружение на общините в Република България, представители на представените на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите, както и на представители на юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза в

областта на социалното подпомагане.

(5) Устройството и дейността на Съвета за социално подпомагане се регламентират с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) За изпълнение на държавната политика в областта на социалното подпомагане се създава Агенция за социално подпомагане към министъра на труда и социалната политика.

(2) Агенцията за социално подпомагане е изпълнителна агенция - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика, и е юридическо лице със седалище София.

(3) Агенцията за социално подпомагане се представлява и ръководи от изпълнителен директор.

(4) Към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане се създава инспекторат.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане са регионални дирекции за социално подпомагане в областните административни центрове и дирекции "Социално подпомагане".

(6) В дирекциите "Социално подпомагане" се създават отдели "Закрила на детето".

(7) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Дейността, структурата и числеността на персонала на Агенцията за социално подпомагане, броят и териториалният обхват на нейните поделения се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Агенцията за социално подпомагане:

1. осъществява изпълнението на държавната политика по социално подпомагане;

2. осъществява дейност по отпускане на социални помощи и по предоставяне на социални услуги;

3. контролира спазването на утвърдени критерии и стандарти за извършване на социални услуги;

4. разрешава откриването и закриването на специализирани институции за социални услуги;

5. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) регистрира лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4, извършващи социални услуги;

6. изготвя обобщени годишни отчети и анализи за дейността по социално подпомагане в страната, които представя на министъра на труда и социалната политика;

7. участва при изготвянето на проекти на нормативни актове по социално подпомагане;

8. извършва и други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Глава трета. СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11, изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалните помощи са средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социални помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и помощ от задължените по закон да ги издържат лица.

Чл. 12. (1) Социалните помощи са:

1. месечни;
2. целеви;
3. еднократни.

(2) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социални помощи се отпускат след преценка на:

1. доходите на лицето или семейството;
2. имущественото състояние;
3. семейното положение;
4. здравословното състояние;
5. трудовата заетост;
6. възрастта;
7. други констатирани обстоятелства.

(3) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министерският съвет определя месечен размер на гарантирания минимален доход, който служи като база за определяне на социалните помощи по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Условието и редът за предоставянето на социалните помощи и прекратяването им се уреждат с правилника за прилагане на този закон с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Социалната интеграция на подпомаганите лица може да се реализира въз основа на индивидуален проект, изготвен от дирекция "Социално подпомагане".

Чл. 12б. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Безработните лица, които отговарят на условията за подпомагане с месечни помощи, се включват в

програми за заетост, утвърдени от министъра на труда и социалната политика.

(2) Лицата по ал. 1, отказали участие в програми за заетост, се лишават от месечни помощи за срок от една година.

(3) Реализирането на програмите по ал. 1 се осъществява съвместно от общинските администрации, държавните, общинските и частните предприятия и други юридически лица, териториалните поделения на Агенцията по заетостта и на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Включването в програми за заетост по ал. 1 не е задължително за:

1. полагащите грижи за деца до 3-годишна възраст:

а) майки (осиновителки, осиновители);

б) родители, които отглеждат сами децата си;

в) настойници;

2. бременни жени след третия месец на бременността им;

3. лицата с трайни увреждания или с установена временна неработоспособност;

4. лицата, полагащи грижи за болен член на семейството или за роднини по възходяща и низходяща линия до втора степен;

5. лицата, полагащи грижи за член на семейството или роднини по възходяща и низходяща линия до втора степен, които имат увреждане и се нуждаят постоянно от чужда помощ;

6. лицата с психични заболявания, установени от компетентните органи.

Чл. 12в. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2008 г., в сила от 01.07.2008 г.) Безработните лица в трудоспособна възраст, с изключение на лицата по чл. 12б, ал. 2, могат да получават месечна социална помощ непрекъснато за срок от 12 месеца.

(2) Правото на месечно социално подпомагане се възстановява след изтичане на 12 месеца от прекратяването му при условията и по реда, предвидени в правилника за прилагане на закона.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага в случаите по чл. 12б, ал. 4.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Социални помощи се отпускат въз основа на молба-декларация, подадена от нуждаещия се или от упълномощено от него лице.

(2) Помощите по ал. 1 се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или от упълномощено от него длъжностно лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета.

(3) Отказът за отпускане на социални помощи задължително се мотивира.

(4) Заповедта за отпускане или за отказ на социални помощи се съобщава писмено на лицето, подало молба, в 7-дневен срок от нейното издаване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по ал. 2 се обжалва пред директора на регионалната дирекция "Социално подпомагане" по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) Социалните помощи се освобождават от данъци и такси.

(2) Правото на социална помощ е лично. Отказът от това право, както и прехвърлянето му са недействителни.

(3) От парични социални помощи не могат да се правят удържки, освен за:

1. надвзети средства за социално подпомагане в резултат на счетоводно-техническа грешка;

2. запори за вземания за издръжка на деца.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

(5) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Лицата, недобросъвестно получили социални помощи, се лишават от тези помощи за срок от две години.

(6) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Лицата, неизползвали по предназначение целевите помощи, се лишават от тези помощи за срок от една година.

(7) (Нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Вземанията на лицата по този закон се погасяват в тримесечен срок, смятано от края на месеца, за който се отнасят.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (1) При писмен сигнал за недобросъвестно получени средства от социални помощи или по преценка на директора на съответната дирекция "Социално подпомагане" се извършва проверка от длъжностно лице на дирекцията.

(2) За резултатите от проверката длъжностното лице по ал. 1 съставя констативен протокол, който предоставя в тридневен срок на директора на дирекцията "Социално подпомагане".

(3) В случай на констатирана недобросъвестност директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава мотивирана заповед за възстановяване на получената социална помощ заедно със законната лихва.

Чл. 14б. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по чл. 14а, ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 7-дневен срок от деня на получаването. Обжалването спира изпълнението, като не се допуска предварително изпълнение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Принудителното изпълнение на заповедта по чл. 14а, ал. 3 се допуска по искане на Дирекция "Социално подпомагане" по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 14в. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) В производствата по чл. 14б страните се освобождават от държавни такси.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Лицата, подпомагани по реда на този закон, са длъжни да уведомяват писмено съответната дирекция "Социално подпомагане" за всички промени на обстоятелствата, посочени в чл. 12, ал. 2, т. 1 - 7, в срок не по-късно от един месец от настъпването им.

Глава четвърта. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Социалните услуги се основават на социална работа и са насочени към подкрепа на подпомаганите лица за:

1. осъществяване на ежедневните дейности;
2. социално включване.

(2) Социалните услуги се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Социалните услуги се извършват срещу заплащане на такси или по договаряне от лицата, които ги ползват.

(2) Таксите за социални услуги, финансирани от републиканския бюджет, се определят с тарифа, утвърдена от Министерския съвет.

(3) Таксите за социални услуги, финансирани от общинския бюджет, се заплащат по Закона за местните данъци и такси.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Заплащането на социални услуги, предоставени от лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4, се извършва по договаряне.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Социални услуги се извършват от:

1. държавата;
2. общините;
3. български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица;
4. чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на Европейския съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си законодателство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги само след вписване в регистър към Агенцията за социално подпомагане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги за деца до 18 години след издаване на лиценз и вписване в регистъра по ал. 2.

(4) Условието и редът за регистрация се уреждат с правилника за прилагане на закона.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (*) Социални услуги могат да се предоставят при съвместно участие въз основа на договор между държавата, общините и лицата по ал. 1, т. 3 и 4.

(6) Кметът на общината може да възложи управлението на специализираните институции и на социалните услуги, предоставяни в общността, на лицата по ал. 2 и 3.

(7) Лицата по ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за средства от фонд "Социално подпомагане" след защита на проект.

(8) Всички дейности в областта на социалните услуги се предоставят чрез конкурс или по договаряне при единствен кандидат при спазване на критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и Наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, приета от Министерския съвет.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Условието и редът за извършване на социални услуги се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава пета. СОЦИАЛНИ РАБОТНИЦИ

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Изискванията за професионалните и личностните качества на социалните работници при назначаването им се определят с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Глава шеста. ОРГАНИЗАЦИИ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ (ОТМ. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Глава седма. ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Финансирането на социалното подпомагане се осъществява със средства от:

1. републиканския бюджет;
2. общинските бюджети;
3. национални и международни програми;
4. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
5. средства от фонд "Социално подпомагане";
6. други източници.

(2) Агенцията за социално подпомагане е администратор на следните собствени приходи:

1. приходи от глоби за нарушения по този закон;
2. постъпления от рекламно-информационна и издателска дейност;
3. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;
4. приходи от други източници.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за получаване на финансови средства за извършване на социални услуги от републиканския бюджет и от общинските бюджети при спазване на утвърдените критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Към министъра на труда и социалната политика се създава фонд "Социално подпомагане" - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Средствата по фонд "Социално подпомагане" се набират от:

1. целева субсидия от републиканския бюджет в размер, определян ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България;
2. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;
3. тридесет на сто от размера на таксите, заплащани от лицата, ползващи социални услуги, финансирани от републиканския бюджет;
4. приходи от организирани извънредни и специализирани тиражи на Държавната парично-предметна лотария и на Българския спортен тотализатор;
5. възстановени неправомерно и недобросъвестно получени средства по фонда и лихвите по тях;
6. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) такси от издадени лицензи;
7. приходи от други източници.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Средствата по фонд "Социално подпомагане" се разходват за:

1. социални помощи;
2. целеви социални програми и проекти в областта на социалното подпомагане;
3. социални услуги, извършвани от общините, както и от лица, вписани в регистъра по чл. 18, ал. 2 и 3;
4. изследвания и разработване на нормативна база в сферата на социалното подпомагане - не повече от 2 на сто от годишния обем на фонда;
5. придобиване на дълготрайни активи и текущо поддържане на материалната база;
6. изграждане на нова, реконструкция и модернизация на съществуващата материална база за предоставяне на социални услуги;
7. издръжка на дейността на фонда - не повече от 5 на сто от набраните средства.

Чл. 28. (1) Орган за управление на фонд "Социално подпомагане" е управителният съвет, който се състои от управител, подуправител и трима членове.

(2) Управителят и подуправителят на фонда се назначават от министъра на труда и социалната политика, а членовете се предлагат от Съвета за социално подпомагане.

Чл. 29. Управителният съвет на фонд "Социално подпомагане":

1. разработва правилник за своята дейност;
2. разработва и съгласува със Съвета за социално подпомагане годишната план-сметка на фонда;
3. предлага план-сметката на фонда за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика след съгласуване с министъра на финансите;
4. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) съставя годишния финансов отчет съгласно изискванията на Закона за счетоводството;
5. изготвя годишния доклад за дейността на фонда.

Чл. 30. Министърът на труда и социалната политика утвърждава правилника за дейността на управителния съвет на фонд "Социално подпомагане".

Глава осма. КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон и на другите нормативни актове в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Специализираният контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане в териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане и в специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността, както и по спазването на критериите и стандартите за извършване на социални услуги, се осъществява от инспектората по чл. 5, ал. 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Контролът по спазване на стандартите за качество на социалните услуги за деца, определени в наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, се осъществява от Държавната агенция за закрила на детето.

Чл. 32. (1) При изпълнение на контролните си функции инспекторите имат право:

1. да посещават без ограничение органите за социално подпомагане и местата, където се извършват дейности по социално подпомагане;
2. да изискват обяснения и предоставяне на документи, справки и сведения;
3. да получават пряко от подпомаганите лица необходимата информация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Инспекторите са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на класифицираната информация, станала им известна при или по повод на извършваните проверки, както и да зачитат честта и достойнството на подпомаганите лица.

(3) При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, инспекторатът уведомява незабавно органите на прокуратурата.

Чл. 33. Държавните органи и съответните длъжностни лица са задължени да

предоставят информация и да оказват съдействие на инспекторите при изпълнение на техните функции.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) За предотвратяване или преустановяване нарушенията на законодателството по социалното подпомагане инспекторите налагат следните принудителни административни мерки:

1. дават задължителни предписания за отстраняване на допуснати нарушения;
2. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) спират изпълнението на неправомерни решения;
3. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) вписват данни за извършени нарушения в регистъра по чл. 18, ал. 2 и предлагат заличаване на вписването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 35. В общините се създават обществени съвети с решение на общинския съвет, които оказват съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане и упражняват обществен контрол върху тяхното осъществяване.

Чл. 36. (1) Длъжностно лице, което виновно нарушава законодателството по социално подпомагане, носи административнонаказателна отговорност, независимо от дисциплинарната и имуществената отговорност за същото деяние.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 е глоба в размер 600 лв., а за повторно нарушение - 1200 лв.

(3) Наказанието по ал. 2 се налага и на лица, които не изпълняват задължителните предписания по чл. 34, ал. 1, т. 1.

Чл. 37. (1) Нарушението се установява с акт, съставен от инспектор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Наказателното постановление се издава от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната.

2. "Съжителстващи лица" са съвместно живеещите в едно жилище със или без родствена връзка, регистрирани на един адрес.

3. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социално включване" е създаването на условия и възможности в най-висока степен за участие на подпомаганите лица в обществения живот.

4. (изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Лица с трайни увреждания" са лица с установена степен на намалена работоспособност 50 и над 50 на сто;

5. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Специализирани институции" са домове пансионен тип, в които хората са отделени от своята домашна среда.

6. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социални услуги" са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и се извършват в специализирани институции и в общността.

7. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социални услуги, предоставени в общността" са услуги, предоставени в семейна среда или в близка до семейната среда.

8. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социална работа" е професионална дейност за подобряване взаимната адаптация на подпомаганите лица, семействата, групите и средата, в която те живеят. Тя е комплекс от подпомагащи дейности, насочени към постигане на по-добро качество на живот, достойнство и отговорност у хората на основата на индивидуалните им способности, междуличностните отношения и ресурсите на общността.

9. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Гарантиран минимален доход" е нормативно определен размер средства, който се използва като база за определяне на социалната помощ, с цел осигуряване на минимален доход за задоволяване на основни жизнени потребности на лицата, съобразно тяхната възраст, семейно положение, здравословно и имуществено състояние.

10. (нова - ДВ, бр. 120 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "Социална анкета" е дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършена от социални работници в Дирекция "Социално подпомагане", която се изразява в проверки на място, в проучване на документация и събиране на информация.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Този закон отменя Указа за общественото подпомагане (обн., Изв., бр. 77 от 1951 г.; изм. и доп., бр. 69 от 1956 г., бр. 65 от 1957 г.; ДВ, бр. 51 от 1984 г.).

§ 3. Министерският съвет издава правилник за прилагането на закона.

§ 4. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 7 май 1998 г. и е подпечатан с държавния печат.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 120 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

§ 32. Създадената с този закон Агенция за социално подпомагане е правоприменик на Националната служба за социално подпомагане и на общинските служби за социално подпомагане и поема активите и пасивите им.

§ 33. Трудовите правоотношения със служителите от Националната служба за социално подпомагане, от общинските служби за социално подпомагане и от заведенията за социални услуги се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 34. Имуществото, ползвано от общинската служба за социално подпомагане към датата на влизане в сила на закона, се предоставя за безвъзмездно ползване на Агенцията за социално подпомагане за нуждите на дирекции "Социално подпомагане".

§ 35. Областните управители и кметовете на общините създават условия и съдействат на Агенцията за социално подпомагане, като ѝ предоставят за ползване сгради, помещения и други материални условия, необходими за осъществяването на дейността ѝ.

§ 36. Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане, които са настанени в сгради - собственост на държавата или на общините, не заплащат наем.

§ 37. Съществуващите заведения за социални услуги, които са на общинска и/или държавна бюджетна издръжка към момента на влизане в сила на закона, преминават в управление на кмета на съответната община, който е и работодател на персонала в тях.

§ 38. Лицата, лицензирани за извършване на социални услуги, са длъжни да се впишат в регистъра по чл. 18, ал. 2 в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОН ЗА

ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2006 Г.)

§ 12. Разпоредбите на § 2, § 6, § 7, т. 1, 2, т. 3 относно думите "Лицата по ал. 1, т. 3 и 4", и т. 4, и § 11 се прилагат от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 13. Параграф 3 влиза в сила от 1 юли 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 118. В Закона за социално подпомагане (обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм., бр. 45 и 120 от 2002 г., бр. 18 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....
§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г.)

§ 61. Този закон влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 48, който

влиза в сила от 1 юли 2007 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. Кодексът влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. част седма "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";

2. параграф 2, ал. 4;

3. параграф 3 относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с чл. 307а - 307д и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с чл. 502 - 507;

4. параграф 4, ал. 2;

5. параграф 24;

6. параграф 60,

които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 58 ОТ 2008 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2008 Г.)

§ 2. Законът влиза в сила от 1 юли 2008 г.

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 574/72 от 21 март 1972 година за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 8 февруари 1993 година относно определяне на критериите за ваксините, които трябва да се използват срещу нюкаслска болест в контекста на програмите за рутинна ваксинация

АДМИНИСТРАТИВНА КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ ПО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ РЕШЕНИЕ № 151 от 22 април 1993 г. относно приложението на член 10а от Регламент (ЕЕС) № 1408/71 и член 2 от Регламент (ЕЕС) № 1247/92